

198703161

INŠTITUT ZA GOZDNO IN LESNO
GOSPODARSTVO PRI BF
61001 LJUBLJANA, VEČNA POT 2
P.P. 523-X, TELEFON 268 963

Ljubljana, 16.3. 1987

Arheološki oddelek
Filozofske fakultete
Aškerčeva 12
61000 LJUBLJANA

Vaš znak:

Naš znak:

ZADEVA: Siva hišna goba v stavbi na Cesti 7.korpusa 81,
v Ljubljani

V ponedeljek 9.3.1987 smo si ogledali kletne prostore stanovanjske hiše na Cesti 7.korpusa 81 tov.Jemčeva, lastnica hiše, tov.Grosmanova in tov.Isteničeva, obe iz Arheološkega oddelka FF ter Dušan Jurc iz Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo. Skrbi vas razraščanje podgobja glive v arhivskem prostoru in želite navodila za zatiranje glive.

Pri ogledu kletnih prostorov hiše smo ugotovili, da se v njih razrašča podgobje sive hišne gobe ali solzivke (*Serpula lacrimans*/Wulf.in Jacq.ex Fr./Scroet.). Ta gliva je najnevarnejša razgrajevalka vgrajenega lesa zato priporočamo takojšnjo sanacijo okuženih prostorov.

Na ometu arhivskega prostora in garaže se predvsem blizu tal razrašča značilno podgobje sive hišne gobe v polkrožnih, nekaj dm velikih zaplatah. V garaži oblikuje gliva na betonskih tleh in na ometu tudi tanke hifne vrvice (rizomorfe). Po pripovedovanju tov.Grosmanove so bili trosnjaki solzivke razviti na zunanji strani podboja garažnih vrat. Garažna vrata in njihov prag je pri tleh gliva popolnoma razkrojila, les se pod pritiskom drobi v prah, značilno je porjavel in je kubično razpokan. Očitno je v tem podboju center razvoja solzivke, od tu se širi v arhivski kletni prostor in verjetno tudi kurilnico (v tem prostoru je v kotu proti garažnim vratom nameščen les za kurjavo, zato si nismo mogli ogledati stene za njim). Solzivka je verjetno okužila okvir garažnih vrat že pred leti, ta je bil za glivo ustrezno navlažen (vsaj občasno). V garaži je shranjeno staro pohištvo in kartoni, ves leseni material je popolnoma preraslo podgobje solzivke.

Priporočamo naslednje ukrepe za sanacijo.

- 1) Ves leseni material in papir, ki ga je v garaži in v arhivu preraslo podgobje solzivke odstranite iz stavbe in sežgite
- 2) Zagotovite stalno prezračevanje garaže in arhiva (okna naj bodo čim več odprta, najbolje je ustvariti prepih).
- 3) Odstranite vgrajeni les, ki ga je okužila solzivka (okvir in prag garažnih vrat, tudi nosilni del polic v kotu arhiva) in ga sežgite.
- 4) Temeljito ostrgajte omet, ki ga je preraslo podgobje glive in ga zakopljite v tla. Priporočamo, da stene temeljito ožgete s plamenom (npr. s plinskim gorilnikom). Stene in tla, kjer se razrašča podgobje prepojte s fungicidnim sredstvom Silvanol 6 (proizvaja ga Silvaproduct, Ljubljana, prodaja pa Chemo). Nato lahko stene prebelite.
- 5) V stenah in temelju stavbe bo podgobje solzivke ostalo neprizadeto in vsako nadaljnje vlaženje sten in temeljev bo omogočilo njegovo razraščanje. Ugotoviti morate, ali je doslej vlažila okuženi del stavbe le meteorna voda, ali je zamakala terasa, ali pa je dotrajana in razpokana izolacija temeljev. Pri zatiranju solzivke je mogoča dokončna sanacija le s preprečitvijo ponovnega vlaženja okuženih delov stavbe in ta ukrep je najpomembnejši.
- 6) Vrata in okvir, ki ju boste ponovno vgradili v garaži, naj bosta kovinska. Če boste vseeno vgradili lesena, naj bodo ta zaščitena s fungicidnim sredstvom Silvanol 6.
- 7) V kolikor bodo še pred sanacijo iz okuženega lesa ali sten ponovno zrasli trosnjaki solzivke, jih odstranite in sežgite. Ti sproščajo ogromno število trosov glive, ki so vir novih okužb. Tudi iz delčkov podgobja in okuženih koščkov lesa lahko podgobje ob ustrezni vlagi okuži druge dele hiše. Zato bodite pri delu posebej pazljivi.
- 8) Nevarnost, da se bo siva hišna goba ali solzivka še naprej razraščala po stavbi, je velika. Zato priporočamo takojšnjo sanacijo. V kolikor ne bi uspeli izvršiti vseh priporočenih ukrepov, bo pač ta nevarnost razraščanja glive ostala in čim več ukrepov boste opravili, večja je verjetnost, da jo boste zatrli.

S e s t a v i l :

mag. Dušan JURČ, dipl. biol.

Dušan Jurc